

BACH udvalgene for NAT, HUM-TEK, SAM og HUM

31.03.2011

Høringssvar vedr. studieordninger for den naturvidenskabelige, den humanistiske-teknologiske, den samfundsvidenskabelige og den humanistiske bacheloruddannelse

Foruden i regi af de enkelte studienævn, har diskussionerne ved ENSPAC foregået ved et studieledermøde, et personalemøde for hele instituttet og senest ved et institutrådsmøde 31.03.2011, hvor et udkast til nedenstående høringssvar blev diskuteret.

ENSPAC afgiver ét samlet høringssvar til alle fire bacheloruddannelser, da ENSPAC finder at de største udfordringer i implementeringen af uddannelsesreformen går på tværs af alle fire bacheloruddannelser. De vigtigste udfordringer er

1. At bacheloruddannelserne alle fire fungerer i *enkel, robust og nemt forståelig uddannelsesstruktur*, som er et attraktivt og innovativt svar på de studerendes og samfundets udfordringer
2. At denne uddannelsesstruktur sikrer *fuld kompatibilitet mellem de fire hovedområder* (bacheloruddannelser), da muligheden for at læse på tværs af hovedområder er en helt særlig kvalitet ved RUC
3. At bacheloruddannelsernes studieordninger muliggør indretningen af gode *studiemiljøer*, som anvender RUCs *bygninger* bedst muligt og indebærer *administrativt enkle* procedurer
4. At den balance mellem uddannelse og fag, som er opnået gennem uddannelsesreformen, samtidig gør det muligt at tydeliggøre den *tværfaglige fagligt-indholdsmæssige progression i hver af de fire bacheloruddannelser*.

De foreliggende udkast til studieordninger og det store arbejde som mange medarbejdere har lagt og lægger i sagen, viser at RUC er godt på vej til at løse disse udfordringer. Men der tilbagestår en række vigtige knaster:

Ad. 1: Enkel, robust og nemt forståelig uddannelsesstruktur:

De fire bacheloruddannelser tager deres afsæt i fire forskellige hovedområder, som på mange måder er indbyrdes forskellige. Dette kommer og bør måske komme endda tydeligere til udtryk i de fire uddannelsers distinkte basisdele (se ad. 4). Det er beklageligt at bacheloruddannelserne ikke har fundet plads til at indbygge praktikforløb; de to valgkurser som er tilbage levner ikke meget plads hertil. Men det aktuelle hovedproblem er, at de fire bachelorstudieordninger strukturerer deres fagdele så forskelligt, at overskueligheden forsvinder (se ad. 2 og 3).

Ad. 2: Fuld kompatibilitet mellem de fire hovedområder:

Høringsskrivelserne indeholder prisværdige overvejelser om mulighederne for, at studerende kan læse på tværs af hovedområder. Desværre får disse overvejelser karakter af, at man overvejer, hvordan studerende med fag fra flere hovedområder alligevel har en chance for at finde vej gennem systemet, på trods af de hindringer som faktisk er produceret af den forskellige struktur i studieordningernes semesterforløb.

Det største hovedproblem er her, at både udkastet fra Nat og Hum desværre har udnyttet fællesreglernes mulighed for at kræve 4 fagkurser per fag. I lyset af naturvidenskabs særlige videnskabstradition og særlige rekrutteringsproblemer, kan der være grunde til at lade Nat udnytte denne mulighed (skønt det også begrænser rekrutteringsmulighederne til Nat-fag fra f.eks. Hum-tek studerende med forudsætninger her for). Men det giver ikke mening og vil ikke fungere i praksis, at den humanistiske bacheloruddannelse på dette punkt adskiller sig fra den samfundsvidenskabelige og den humanistisk teknologiske bacheloruddannelse. Der er tre løsningsmuligheder på dette:

- En generel regel om at faget fra det andet hovedområde kan læses med kun 3 fagkurser. Men hvis denne regel implementeres, betyder det at en meget stor del (op mod halvdelen) af de studerende med Hum fag har et kursus mindre end andre (ligesom de jo heller ikke har bachelorprojekt inden for et Hum fagområde).
- De facto lukning af tilgangen til Hum fag fra andet end HUM BACH og NAT BACH. Dette vil have store konsekvenser for alle hovedområder på RUC, herunder også for rekrutteringen til RUC som sådan.
- At HUM BACH nedsætter kravet til 3 fagkurser per fag. Denne løsning understøttes af, at det af høringsskrivelsen fremgår at dele af udvalget for HUM BACH foretrak denne løsning.

Et andet problem er spørgsmålet om, *hvordan fagkursusforløbet organiseres i tid*, herunder hvordan fagkurserne er placeret i forhold til basisdelens kurser. Her forestår et vigtigt forenklingsarbejde. I den forbindelse må der ske et for RUC samlet valg om fagkurserne normalt læses vertikalt eller horisontalt. Hensynet til studiemiljø og den faglige rammesætning af fagprojekterne (se ad. 3) taler her for den af HUM BACH udvalget foreslåede horisontale fagkursusstruktur, således at mindst to af fagkurserne tages i samme semester og samme studiemiljø som der skrives fagprojekt (se senere vedr. profilkurser til den sidste plads). Dette er således hovedindstillingen fra ENSPAC, men vi vil samtidig fremhæve, at mindre fag som har ressourcemæssigt begrænsede muligheder for at gentage

kurser i forår og efterår får problemer med en sådan løsning. Ved ENSPAC foretrækker miljøbiologi således den vertikale model.

Ad. 3: Studiemiljøer, bygninger og administration:

Selvom disse punkter ikke direkte vedrører selve studieordningerne, er det vigtigt, der i forbindelse med den endelige udformning af bachelorstudieordningen tænkes ud fra en fælles RUC organisering af studiemiljøer. Fagprojekterne bør foregå på fagene, ikke mindst for at sikre at gruppedannelsen her kan foregå på tværs af bacheloruddannelserne. Dette aflaster også bacheloruddannelsernes huse og sekretærer.

Derimod bør bachelorprojektet foregå i bacheloruddannelsens regi. Bachelorprojektet bør fremstå klart som en afrunding af uddannelsen og bør samtidig finde sted i bacheloruddannelsens studiemiljø. Men det er samtidig vigtigt, at bachelorprojektet udgør et fremskridt og videreudvikling af den enkelte studerendes studieforløb, hvorfor husorganiseringen, den tværfaglige profilering og gruppedannelsen omkring bacheloruddannelsen bør lægges i en velgennemtænkt fælles RUC løsning. Der er to muligheder

- Igennem hele bacheloruddannelsen er de studerende normalt (men med mulighed for husskifte) tilknyttet det samme bachelorhus, selv om fagprojektet foregår i de fagvise studiemiljøer, normalt i 4. og 5. semester. Bachelorprojektet og gruppedannelsen knyttes derfor til disse huse; dette er administrativt enkelt men muligvis fagligt-indholdsmæssigt utilfredsstillende
- I 5. semester i normalforløbet, vælger de studerende inden for hvilken af bacheloruddannelsens tværvideenskabelige profiler (/hovedveje/tværvideenskabelig specialiseringer/spor) de vil skrive deres bachelorprojekt. Studiemiljøet for bachelorprojekterne organiseres og dimensioneres efter de studerendes valg i huse (og evt. hvor nødvendigt klynger i samme hus), og der allokeres vejledere kvalificerede til disse profiler. Gruppedannelsen foregår således for hver profil. Dermed sikres det at bachelorprojektet udgør en kulmination af bacheloruddannelsen, ligesom vanskelige problemer med vejlederallokering og husorganisering løses på forkant. Profilerne kan understøttes af den type af profilkurser, som Hum-tek foreslår i 4 og 5. semester (de studerende vælger altså noget de har haft muligt for at kende til). Disse udbydes typisk af grupper af fag.

Ad 4: Tværfaglig fagligt-indholdsmæssige progression i hver af de fire bacheloruddannelser:

Desværre synes udkast og høringskrivelser fra vores to store områder, SAM BACH og HUM BACH, ikke at indeholde nogen særlig gentænkning eller nyudvikling vedr. bacheloruddannelsen tværfaglige fagligt-indholdsmæssige progression. NAT BACH har fortsat en velgennemtænkt opbygning i sine tre første semestre (som tilmed i implementeringen tænkes understøttet af et fælleskursus på semester og i øvrigt valgfrihed mellem de 5 andre kurser i basisdelen, jf. NAT BACH seminar 23.03.2011), mens HUM TEK BACH med sin kortere historie har været i stand til

at udnytte muligheden for at gennemtænke hele uddannelsen fagligt-indholdsmæssigt. Som en del af RUCs strategiske orientering mod nyskabelse og samfundsudfordring, ser ENSPAC gerne at denne form for gentænkning får en større udbredelse, også i praksis. I den forbindelse er det værd nøje at overveje den fagligt-indholdsmæssige beskrivelse af bachelorprojektet og brugen af profilkurser – samt studiemiljøet omkring bachelorprojektet (se ad. 3).

ENSPAC har to deltaljerede fagligt-indholdsmæssige:

- Udkastet til SAM BACH studieordning §16 stk. 1 mangler balance i den indholdsmæssige beskrivelse af det samfundsvidenskabelige grundkursus' fire fagområder. Der mangler i særlig grad en bedre og uddybende beskrivelse af Planlægning, Rum og Ressourcer (PRR). Undertegnede hjælper - sammen med PRR styregruppen – gerne med en sådan formulering pba. erfaringerne fra det netop afholdte stærkt reviderede PRR grundkursus.
- Udkastet til HUM BACH studieordning viderefører HUM-BAS' fire fagområder samtidig med at der i studieordningen indgår en nøje beskrivelse af kurser i seks områder. Dette vil give anledning til forvirring. Såfremt HUM BACH nydefinerer fagområderne – eller vil fastholde andre kurser end defineret af de hidtidige fagområder, ønsker ENSPAC med sine HUM relaterede fag (sundhedsfremme, arbejdsliv, samt geografi) at indgå i denne faglige reformulering.

Afslutning

ENSPAC ser med forventning frem til at ovennævnte udfordringer løses enkelt og i praksis. Med vores mange tværfaglige fag på tværs af hovedområder, er det af vital betydning for ENSPAC. Men det er også helt afgørende for RUCs løbende videreudvikling.

PS vedr. internationale varianter

Til slut: Det aktuelle arbejde reformarbejde har ikke direkte adresseret behovet for at gentænke RUCs internationale, især engelsksprogede, uddannelser. Det er ikke nødvendigvis rigtigt og formålstjenligt at de internationale varianter (hidtidige NIB, SIB og HIB) videreføres som blot engelsksprogede udgaver med den samme studieordning. Her udgør spørgsmålet om hvilke fag, der har bærekraft til at understøtte forløb på flere sprog, en helt særligt og med bachelorreformen endnu mere presserende problemstilling.

Jørgen Ole Bærenholdt
Institutleder